

VVN Praktisch Verkeersexamen

Handleiding

Iedereen veilig over straat

VEILIGVERKEER

Colofon

Dit is een uitgave van Veilig Verkeer Nederland
2018

Foto omslag: Rodney photography
Vormgeving: Ultramarijn

Alle rechten voorbehouden.

Veilig Verkeer Nederland
Postbus 66
3800 AB Amersfoort
Tel: (088) 524 88 00

info@vvn.nl
examen.vvn.nl

Inhoud

1	Het VVN praktisch Verkeersexamen in het kort	4
2	Waarom een examen	4
3	Stappenplan voor de organisatie	5
4	Eisen aan de route	6
7	Fietskeuring	7
5	De start	7
6	Controle langs de route	8
8	Afronding van het examen	9
9	Ondersteuning bij de organisatie en uitvoering	10
10	Verzekering	11
11	Subsidie	11

Bijlagen

1	Voorbeeld stappenplan	12
2	Voorbeeldbrief aan ouders	13
3	Voorbeeld routebeschrijving en oefeninstructies	14
4	Handleiding fietscontrole	15
5	Voorbeeld persbericht	16
6	Contact Veilig Verkeer Nederland	17

Tip

Op examen.vvn.nl/vvn-praktisch-verkeersexamen staat een filmpje dat een goede indruk geeft van het verloop van een praktisch Verkeersexamen

1 Het VVN praktisch Verkeersexamen in het kort

Doel

Het Verkeersexamen van Veilig Verkeer Nederland is dé manier om te toetsen of kinderen zich veilig kunnen bewegen in het verkeer. Het VVN theoretisch Verkeersexamen toetst of de kinderen de verkeerskennis beheersen, voldoende inzicht hebben in verkeerssituaties en of ze zich bewust zijn van het belang van veilig verkeersgedrag. Maar de praktijk is minstens zo belangrijk, want daar gebeurt het. Tijdens het VVN praktisch Verkeersexamen toetsen we daarom of kinderen de theorie kunnen toepassen en veilig gedrag vertonen in het echte verkeer.

Uitvoering

Tijdens het examen fietsen de kinderen een route door hun eigen woonomgeving. In de weken voor het examen hebben de kinderen, met hun ouders, de route al kunnen oefenen. Voor de start worden de fietsen van de kinderen gecontroleerd. Alleen op een goedgekeurde fiets mogen zij aan het examen deelnemen. Langs de route staan vrijwilligers die beoordelen of de kinderen goed handelen. Hiervoor maken zij gebruik van de controlepost app of papieren controlelijsten. Na het examen bespreekt de eigen leerkracht de resultaten in de klas. Daarna vindt de uitreiking van de verkeersdiploma's plaats.

2 Waarom een examen?

Kinderen vormen een kwetsbare groep in het verkeer. In 2016 kwamen er in Nederland twaalf kinderen in de leeftijd van 0-14 jaar om door een ongeval in het verkeer. Daarnaast raken er jaarlijks ruim 2.000 kinderen in het verkeer ernstig gewond. Bij alle ongevallen met kinderen in de groep 0 tot 15 jarigen is ongeveer de helft als fietser betrokken bij een ernstig ongeval, een kwart als voetganger en een kwart als autopassagier. Nog altijd zorgt het verkeer voor teveel jonge verkeersslachtoffers.

Deelname aan het VVN praktisch Verkeersexamen vergroot de aandacht voor (praktisch) verkeersonderwijs op school en thuis. Het maakt ouders bewust van het niveau van de vaardigheden van hun kinderen en vormt een opmaat naar het veilig zelfstandig kunnen fietsen naar de brugklas na groep 8. Het examen benadrukt daarnaast impliciet het belang van fietsen als gezond en milieuvriendelijk gedrag. Het VVN praktisch Verkeersexamen geeft een goede indruk van de verkeersvaardigheid van kinderen. Het toetst of kinderen de theorie kunnen toepassen en veilig gedrag vertonen in het echte verkeer. Dit gebeurt gestructureerd, aan de hand van een lijst met verrichtingen waarop de kinderen worden beoordeeld. Onderliggende vaardigheden, zoals beheersing van de fiets (remmen, bochten nemen, etc.) en sociaal gedrag (helpen en hinderen), worden niet direct getoetst, maar zijn wel vereiste vaardigheden om het examen goed te kunnen afleggen.

De fietscontrole die aan het VVN praktisch Verkeersexamen vooraf gaat, maakt kinderen en ouders bewust van het belang van een veilige fiets.

3 Stappenplan voor de organisatie

Tip

Vraag of de gemeente en de scholen de routebeschrijving van het VVN praktisch Verkeersexamen op hun websites publiceren.

Tip

Laat de route tegen de klok in lopen, zodat er genoeg bochten naar links in zitten.
Bespreek de examenroute met de gemeente. Check of er in de examenperiode wegwerkzaamheden plaatsvinden op de route.

Tip

Maak een filmpje van de (vaste) examenroute, zodat de leerkracht de moeilijke punten op school kan bespreken. En zorg dat deze ook aan de ouders ter beschikking wordt gesteld.

De voordelen van de Verkeersexamen Management Tool

- Alle gegevens van het praktisch Verkeersexamen overzichtelijk bij elkaar
- Scholen voeren zelf de namen in
- Geen verkreukelde of weggewaarde papieren
- Resultaten worden automatisch verwerkt
- Gegevens worden door VVN gebruikt ter verbetering verkeerseducatie

Een goede organisatie van het VVN praktisch Verkeersexamen is onmisbaar voor een geslaagd examen. Je zet een route uit, informeert scholen en leerlingen, zoekt vrijwilligers voor de fietscontrole en de controleposten, zorgt ervoor dat de verrichtingen van de kinderen op een goede manier worden beoordeeld en geeft de resultaten door aan de scholen. Om dit werk makkelijker te maken, heeft Veilig Verkeer Nederland twee tools ontwikkeld: de Verkeersexamen Management Tool en de controlepost-app.

Verkeersexamen Management Tool en controlepost-app

De Verkeersexamen Management Tool is een afgeschermd website waarop je je eigen praktisch Verkeersexamen aanmaakt. Je stelt een route vast, geeft aan waar de controleposten moeten komen en op welke verrichtingen de kinderen bij deze controlepunten moeten worden beoordeeld. Vervolgens voer je de deelnemende scholen in en nodig je ze uit. De scholen voeren zelf de namen van de kinderen in die examen gaan doen. Na jouw bevestiging ontvangen de scholen de gegevens voor het examen.

Op de dag van het examen beoordelen de vrijwilligers op de controleposten de kinderen met behulp van de controlepost-app op tablet of smartphone. Zij zien voor hun controlepost op welke verrichtingen ze moeten letten. In de app geven ze aan hoe de kinderen hierop scoren. Alle scores worden automatisch bij elkaar opgeteld. De resultaten kun je vervolgens bekijken in de Verkeersexamen Management Tool.

Voor het gebruik van de Verkeersexamen Management Tool en de controlepost-app zijn duidelijke handleidingen en instructiefilmpjes beschikbaar. Deze kun je vinden op <https://examen.vvn.nl/controlepost-app>.

Aanvragen

Om in te loggen in de Verkeersexamen Management Tool krijg je - op aanvraag - een account. Neem hiervoor contact op met je VVN contactpersoon (voor VVN afdelingen) of stuur een e-mail naar info@vvn.nl. De VVN controlepost app download je gratis via de appstores.

Hoewel het erg handig is om te werken met de Verkeersexamen Management Tool en de controlepost-app is het ook mogelijk om gebruik te maken van papieren controlelijsten. Een voorbeeld controlelijst vind je op examen.vvn.nl/vvn-praktisch-verkeersexamen.

Hoe het VVN praktisch Verkeersexamen er precies uitziet, hangt natuurlijk sterk af van de lokale omstandigheden. Toch is het wenselijk dat er uniformiteit is wat betreft de route, de normering en de uitvoering van het examen. In bijlage 1 vind je een voorbeeld stappenplan. Hierna bespreken we een aantal onderdelen wat uitgebreider.

4 Eisen aan de route

Om de kinderen werkelijk te kunnen toetsen op hun verkeersvaardigheden moet de examenroute aan een aantal criteria voldoen.

(a) De route dient overeen te komen met de werkelijkheid.

- De kinderen fietsen in een omgeving die hun bekend is, zodat de focus ligt op de vaardigheden en niet op het vinden van de weg in een vreemde omgeving.
- Verkeerssituaties die voor een plaats of wijk kenmerkend zijn, moeten in de route zijn opgenomen. Bijvoorbeeld een kruising met verkeerslichten, een brug, een spoorwegovergang, een voetgangersoversteekplaats, een rotonde en wegen met of zonder aparte fietspaden. Neem zeker ook complexe situaties op in de route. In complexe situaties komt al het geleerde samen.
- Er staan op de dag van het examen geen extra verkeersborden die de volgende dag weer verdwenen zijn. Ook niet als er geen verkeersborden zijn op de route.
- Het overige verkeer wordt niet omgeleid, zodat de situaties zo echt mogelijk zijn, net als voor en na het examen.

(b) In de route moeten minimaal de volgende situaties zijn opgenomen:

- Linksaf slaan
- Gelijkwaardige kruising
- Voorrangskruising
- Afslaan met voorsorteren (met en/of zonder voorsorteervak)

(c) De kinderen krijgen van tevoren de gelegenheid om de route te oefenen.

Het vooraf oefenen van de route verhoogt de educatieve waarde van het VVN praktisch Verkeersexamen enorm. Het scheelt ook een hoop zenuwen: als het kind de route al heeft gefietst, is hij tijdens het examen niet bang om verkeer te rijden en kan het zich volledig concentreren op het verkeer. Geef kinderen dus ruim de gelegenheid om te oefenen.

Maak de route minimaal zes weken van tevoren bekend op school en bij de ouders. Vraag aan de ouders of zij met hun kind de route een paar keer willen fietsen en de moeilijke punten met het kind willen bespreken. In bijlage 2 staat een voorbeeld van een brief, in bijlage 3 staat een voorbeeld van een routebeschrijving.

Kinderen moeten fietsvaardig zijn om aan het examen te kunnen deelnemen en ze moeten zelfstandig de route kunnen fietsen. Voor de fietsvaardigheid zijn school en ouders samen verantwoordelijk. Als ouders zelf niet kunnen fietsen, kan de VVN Verkeersouder, de leerkracht of een speciale fietsdocent met de kinderen de route oefenen. Vraag de leerkracht om attent te zijn op kinderen die onvoldoende fietservaring hebben om aan het examen deel te nemen. Dan kun je deze kinderen een teleurstelling bij de start besparen. Probeer voor deze kinderen aparte fietslessen te organiseren. Je kunt dat als school zelf doen, of de hulp inroepen van speciale fietsdocenten.

De leerkracht kan de hele route, met alle lastige situaties, in de klas bespreken. Bijvoorbeeld aan de hand van Google Streetview.

Tip

Via www.vvn.nl/webwinkel kun je genummerde hesjes en beach flags bestellen. Op de startplaats van het examen kun je de beach flags ophangen.

Tip

Kinderen zijn vaak erg gespannen voor het examen. Maak het examen dan ook niet formeler dan het is. Stel ze bij de start gerust en zorg dat ze na afloop hun verhaal even kwijt kunnen.

Tip

Bekijk de leerdoelen fietsvaardigheid voor groep 7 en 8 in de doorlopende leerlijn verkeerseducatie. vvv.nl/verkeerseducatie

Tip

Informatie over fietslessen en fietsdocenten kun je vinden op www.fietsersbond.nl/fietsschool

5 Fietskeuring

Kinderen mogen alleen met een goedgekeurde fiets deelnemen aan het VVN praktisch Verkeersexamen. De fietskeuring vindt plaats voorafgaand aan het examen.

Eisen

Een veilige fiets moet aan een aantal wettelijke eisen voldoen. Deze eisen zijn verschillend voor fietsen die alleen overdag worden gebruikt ('dagfietsen') en fietsen waar ook 's nachts op wordt gereden ('nachtfietsen').

Een fiets voor het examen moet voldoen aan de wettelijke eisen van een dagfiets en veilig zijn in gebruik.

De eisen waar de fietsen aan moeten voldoen vind je in bijlage 4 en kun je ook downloaden op examen.vvn.nl/fietscontrole. Hier staat aangegeven wat de wettelijke eisen zijn aan een dagfiets. Daarnaast vind je in de lijst ook de extra eisen voor een nachtfiets, plus de voorzieningen die Veilig Verkeer Nederland aanbeveelt. Fietscontrolekaarten en 'Deze fiets is OK'-stickers zijn via de webwinkel van Veilig Verkeer Nederland verkrijgbaar via vvn.nl/webwinkel.

Tip

Zorg op de dag(en) van de examens voor een vliegende keep voor calamiteiten.

Tip

Als het lastig is om controleurs te krijgen, maak dan scholen zelf verantwoordelijk voor het leveren van vrijwilligers. Informeer scholen hier tijdig over en geef ze de tip mee ook te zoeken onder grootouders, oudere broers of zussen, middelbare scholen of mbo- scholen in de buurt.

Fietskeuring voorbereiden

Om te voorkomen dat kinderen met een onveilige fiets bij het examen verschijnen, informeer je de kinderen en hun ouders ruim voor het examen over de eisen waaraan de fiets moet voldoen. Eventueel kan de school enkele weken voor het examen een praktische les geven over de veilige fiets, met medewerking van een fietsenmaker of een handige ouder. Kleine reparaties kunnen direct tijdens de les worden uitgevoerd. Kinderen weten precies wat er nog gerepareerd moet worden voor ze aan het examen kunnen deelnemen. De fietskeuring vindt plaats vóór de dag van het examen en wordt uitgevoerd door de (Verkeers)ouders, de leerkracht, vrijwilligers van Veilig Verkeer Nederland, de wijkagent, een fietsenmaker of stagiaires. Op de dag zelf is dan een snelle check van de fiets voldoende.

6 De start

Als startplek kun je bijvoorbeeld een schoolplein, een park of het plein voor het gemeentehuis of het politiebureau gebruiken. Let erop dat er voldoende ruimte is om én startende kinderen én kinderen die de route al gereden hebben gescheiden van elkaar een veilige plek te geven.

Bij de aankomst krijgen de kinderen een hesje met een rugnummer dat gekoppeld is aan hun naam op de namenlijst. Geef de kinderen instructies voor onderweg: het is niet de bedoeling dat ze elkaar inhalen, ze moeten achter elkaar blijven fietsen. Bij twijfel onderweg mogen ze altijd de hulp invoeren van de controlepost. Wens de kinderen succes. De kinderen vertrekken vervolgens met tussenposen van bijvoorbeeld een minuut.

Tip

60 kinderen kunnen in een uur starten. Bepaal aan de hand van het aantal deelnemers hoeveel dagen/dagdelen nodig zijn om het examen uit te voeren.

Tip

Een hesje bevordert de herkenbaarheid van de posten.

7 Controle langs de route

Tip

Geef de controleurs een complete routebeschrijving met daarop de controleposten en een telefoonnummer van de organisatie. Maak een Whatsapp groep aan, zodat je gemakkelijk met de controleurs kunt communiceren.

Tip

Het beste kunnen de controleposten dubbel bemenst zijn. Verder is het ook prettig als er iemand regelmatig langs de route rijdt om versnaperingen te verstrekken en vragen te beantwoorden en even mee te kijken bij de beoordeling van de kinderen.

In de loop van de route klonteren de kinderen vaak samen. U kunt aan de controleurs vragen om - als dat nodig is - de kinderen even aan te houden en weer één voor één te laten doorfietsen.

Controleurs

Langs de examenroute is een aantal controleposten ingericht. Daar zitten ouders of andere vrijwilligers die de verrichtingen van de kinderen beoordelen. Zij geven hun bevindingen aan in de controlepost-app (of op een papieren controlelijst). De controleurs staan duidelijk zichtbaar opgesteld en kunnen kinderen helpen als dat nodig is.

De controleurs geef je voorafgaand aan het examen een instructie, bijvoorbeeld tijdens een informatieavond. Daarin bespreek je de route en het gebruik van de controlepostenapp (of de papieren controlelijsten). Ook bespreek je de te beoordelen verrichtingen. Leg bijvoorbeeld uit wat een ernstige voorrangsfout is. Benadruk de waarde die het examen heeft voor de kinderen en de noodzaak om serieus te controleren. Neem op de ochtend zelf nog een keer de belangrijkste punten door met de controleurs.

Beoordeling

De kinderen worden beoordeeld op een aantal verkeershandelingen. Hieronder vind je een lijst met verrichtingen die in aanmerking komen voor een beoordeling. Deze zijn uitgekozen, omdat ze essentiële kennis en keuzen toetsen, objectief meetbaar zijn en in iedere lokale situatie ook daadwerkelijk te toetsen zijn. In de Verkeerseexamen Management Tool is de lijst opgenomen en koppel je aan elke controlepost de bijpassende verrichtingen.

- Stoppen voor oranje

Verrichtingen:

- Voorrang geven
- Op de juiste plaats stoppen
- Op tijd stoppen
- Achterom kijken
- Verkeer voor laten gaan bij links afslaan
- Richting aangeven
- Voorsorteren
- Ruime bocht naar links maken
- Kleine bocht naar rechts maken
- Links en/of rechts kijken
- In het juiste vak staan/inrijden
- Fietspad/fietsstrook volgen
- Op de goede plaats op de weg fietsen
- Afstappen en verder lopen
- Aanwijzing van bord toepassen
- In de juiste richting fietsen op rotonde
- Ernstige voorrangsfout

Ernstige fouten:

- Door rood rijden
- Lichten en geluid negeren bij spoorwegovergang

Puntentelling

Elke beoordeelde handeling telt als 1 punt. Kinderen zijn geslaagd als ze minstens 80% van de te behalen punten hebben behaald, omdat alle doelen in gelijke mate beheerst moeten worden. Bij complexe situaties zijn er meerdere handelingen waarop beoordeeld wordt. Dat maakt dan ook dat er voor die situatie meer punten te scoren zijn.

Tip

In sommige gemeenten is het niet vanzelfsprekend dat kinderen een fiets hebben. Begin tijdig met het regelen van reservefietsen. Reservefietsen kunnen ook handig zijn als een fiets wordt afgekeurd. Voor reservefietsen kun je ook een fietsverhuurder benaderen.

Als een leerling een ernstige fout maakt, heeft hij het examen niet gehaald, ongeacht het aantal punten op de andere verrichtingen. Dit zijn immers fouten die zeer verkeersonveilig zijn.

Let er in de communicatie met de kinderen op dat woorden als “je bent gezakt” erg zwaar over kunnen komen. Je kunt dan beter zeggen: Je moet minimaal x punten halen om te slagen voor het examen.

8 Afronding van het examen

Het nakijken van het Verkeersexamen gaat erg eenvoudig wanneer je gebruikmaakt van de Verkeersexamen Management Tool en de controlepost-app. Je logt in op de site en ziet onder het kopje Examenresultaten met bij elk kind wat er eventueel fout is gegaan.

Als je gebruikmaakt van de papieren controlelijsten, tel je na het examen de resultaten van iedere leerling op. Dat kun je doen door de lijsten van alle controlepunten naast elkaar te leggen en het aantal fouten te tellen. Je kunt ook de resultaten eerst overnemen in een verzamelstaat en daarna optellen. Een Excellijst hiervoor vind je op vvn.nl/praktisch-verkeersexamen. De verzamelstaat is voor je eigen administratie, maar ook voor de terugkoppeling aan de leerkracht. Maak voor de leerkracht een lijstje met een goede beschrijving van de verschillende handelingen bij de controlepunten.

Zorg dat de resultaten van het examen binnen één of hooguit twee dagen bij de desbetreffende leerkracht zijn. De leerkracht kan dan met de hele klas, of met kinderen individueel, bespreken wat er wel en niet goed ging tijdens het examen en op welke situaties de kinderen extra moeten letten. Deze terugkoppeling is nuttig voor alle kinderen en noodzakelijk voor kinderen die het examen niet hebben gehaald. Het Verkeersexamen is een serieuze zaak. Ga er dus serieus mee om en benadruk ook bij de leerkracht het belang van het nabespreken van het examen. Uiteindelijk gaat het er niet om het examen te halen, maar om het feit dat het kind veilig zelfstandig over straat kan.

Herexamen

Bied zo mogelijk de kinderen die onvoldoende punten hebben behaald een herexamen aan. Als je de controlepost-app gebruikt, zie je direct de uitslag en kun je het kind op dezelfde dag nog herexamen laten doen (of indien je meerdere examendagen hebt op een andere examendag). Uiteraard is het wel belangrijk dat voor het herexamen met het kind besproken wordt, waarom hij de eerste keer onvoldoende punten heeft gehaald. Als een kind een zodanig lage score heeft dat het niet aannemelijk is dat hij een tweede keer wel voldoende punten haalt, bespreek dit dan met de leerkracht en/of de ouders en zorg dat kind de gelegenheid krijgt om te oefenen. In zo’n geval kun je enkele weken later een herexamen inplannen. Je hoeft dan niet meer alle punten in te richten. Je

kunt dan ook de kinderen om de beurt de route laten rijden en er zelf achteraan fietsen ter controle.

Diploma-uitreiking

Bepaal in overleg met de leerkracht hoe de diploma's worden uitgereikt. Dit kan variëren van samen met andere scholen op het gemeentehuis met een uitreiking door de wethouder tot uitreiking door de leerkracht in de eigen klas. Het verkeersdiploma is een belangrijke mijlpaal in de verkeerseducatie en dus een feestje waard. Hoe feestelijker je de diploma-uitreiking kan maken, hoe beter. De diploma's worden meegeleverd met de VVN theoretisch Verkeersexamens. Denk er ook aan om alle vrijwilligers een bedankje te sturen!

9 Ondersteuning bij de organisatie en uitvoering

Het is nuttig om meerdere personen en organisaties te betrekken bij de voorbereiding en uitvoering van het VVN praktisch Verkeersexamen. Bij de voorbereiding is de medewerking gewenst van instanties, zoals de gemeente en de politie. Bij de uitvoering van het examen zijn veel vrijwilligers nodig.

Scholen en (Verkeers)ouders

Met scholen en (Verkeers)ouders kun je het examen gezamenlijk organiseren en samen zorgen voor de bemensing van de controleposten. Je kunt de deelnemende scholen eventueel verplichten om ouders te leveren voor de controleposten.

Veilig Verkeer Nederland

Medewerkers van de regionale steunpunten van Veilig Verkeer Nederland kunnen je met raad en daad terzijde staan. Zij kunnen je advies geven of je in contact brengen met ervaren organisatoren bij jou in de buurt. De lokale afdeling van Veilig Verkeer Nederland kan ondersteuning bieden bij de organisatie en het aanvragen van subsidie bij de gemeente. Via de VVN Academy worden ook regelmatig workshops georganiseerd voor het organiseren van het VVN Verkeersexamen. Je kunt je hier kosteloos voor inschrijven via:

academy.vvn.nl

Neem als nieuwe organisator in ieder geval contact op met het regionale steunpunt. In bijlage 6 vind je alle adressen.

Gemeente

Stem ook de startlocatie met de gemeente af. Mogelijk is er een vergunning nodig. De gemeente stelt in veel gevallen subsidie beschikbaar voor het examen en kan wellicht een rol spelen bij de uitreiking van het diploma.

Andere instanties

Soms kan het sociaal-cultureel werk, de lokale afdeling van de Fietzersbond of de politie meehelpen bij de organisatie.

Stagiaires

Via een mbo-/hbo-opleiding in de buurt kun je stagiaires vragen voor hulp bij de organisatie en de bemensing van controleposten. Leerlingen techniek kunnen bijvoorbeeld de fietscontroles uitvoeren.

Op een aantal voortgezet onderwijsscholen is de maatschappelijke stage onderdeel van het lesprogramma. Deze scholen kun je vragen om mee te helpen bij alle voorkomende werkzaamheden. Meehelpen bij het VVN praktisch Verkeersexamen is een prima stagemogelijkheid. Bijna alle taken zijn geschikt. De stagiaires kunnen meehelpen bij de organisatie én de uitvoering van het examen. Ze kunnen fietsen controleren, kinderen voorlichten over de route en de controleposten bemensen. Het spreekt vanzelf dat deze jonge stagiaires wel goede begeleiding nodig hebben.

10 Verzekering

Alle kinderen en begeleiders kunnen gratis worden verzekerd via Veilig Verkeer Nederland. Je geeft bij de bestelling van de materialen voor het VVN Verkeersexamen het aantal kinderen en begeleiders op of je geeft via verkoop@vvn.nl door hoeveel kinderen en begeleiders meedoen aan het VVN praktisch Verkeersexamen. Veilig Verkeer Nederland zorgt dan voor de verzekering. Meer informatie over deze verzekering is te vinden op: examen.vvn.nl/vvn-praktisch-verkeersexamen.

11 Subsidie

Subsidie voor de organisatie is vrijwel altijd via de gemeente te krijgen. Zorg wel dat je aanvraag tijdig bij de gemeente ligt. Neem hierover - indien aanwezig - contact op met de afdeling van Veilig Verkeer Nederland in je gemeente. Kosten waar je rekening mee moet houden zijn onder andere de aanschaf van beachflags, routepijlen en hesjes met rugnummers (eenmalig), kopiëren en catering voor de vrijwilligers.

Bijlage 1

Voorbeeld stappenplan

Acht maanden tevoren

- ☐ Examendatum / data vaststellen.
- ☐ Data bespreken met de politie en de gemeente. Beiden vragen om medewerking.
- ☐ Aantal kinderen inventariseren.

Zeven tot vijf maanden tevoren

- ☐ Contact zoeken met potentiële medeorganisatoren, zoals de plaatselijke afdeling Veilig Verkeer Nederland, de afdeling van de Fietzersbond en/of scholen in de buurt.
- ☐ Werkgroep Verkeersexamen vormen: Veilig Verkeer Nederland, gemeente, politie, verkeersouder(s), leerkracht.
- ☐ Draaiboek en taakverdeling maken.
- ☐ Ouders informeren over de plannen voor het VVN praktisch Verkeersexamen.
- ☐ Ouders vragen om medewerking op de examendag.
- ☐ Eventueel aanvraag voor stagiaires doen.
- ☐ Materialen bestellen bij Veilig Verkeer Nederland (rugnummers, spandoeken). Dit moet je doen voor half december.

Drie tot vier maanden tevoren

- ☐ Route vaststellen.
- ☐ Aantal controleposten bepalen.
- ☐ Examen, route, controleposten en verrichtingen aanmaken in de Verkeersexamen Management Tool.
- ☐ Scholen uitnodigen voor het examen via de Verkeersexamen Management Tool.
- ☐ Deelname scholen bevestigen in de Verkeersexamen Management Tool.
- ☐ Normering vaststellen. (Alleen van toepassing bij gebruik van papieren controlelijsten.)
- ☐ Afspraken maken over vertrek (fietskeuring - nummers uitdelen - vertrek met vaste tussentijden - wat te doen als er groepjes ontstaan).
- ☐ Gemeente informeren over de route(s) en de startlocatie(s). Checken of er geen wegwerkzaamheden zijn.
- ☐ Diploma-uitreiking organiseren.
- ☐ Eventueel de wethouder uitnodigen voor de start.

Zes weken tevoren

- ☐ Scholen informatie sturen, die ze kunnen doorsturen naar de kinderen en ouders, met eisen aan de fiets, routebeschrijving en verzoek aan ouders om de route met hun kind te oefenen (zie bijlage 2 en 3).

- ☐ Rooster maken voor de vrijwilligers en leerlingen (per school).
- ☐ Namenlijst maken van deelnemende leerlingen (per school). (Alleen van toepassing bij gebruik van papieren controlelijsten.)

Een maand tevoren

- ☐ Indeling maken van controleposten.
- ☐ Afspraken op papier zetten voor de vrijwilligers.
- ☐ Voorraad controlelijsten maken. (Alleen van toepassing bij gebruik van papieren controlelijsten.)
- ☐ Fietskeuring regelen.
- ☐ Uitvoering examen doornemen met de leerkrachten. Vragen of ze willen checken of de kinderen de route hebben geoefend.

Een week tevoren

- ☐ Informatiebijeenkomst voor de vrijwilligers houden:
 - doornemen van de route en de controleposten
 - uitleggen controlepostenapp
 - toelichting geven op de beoordeling
 - uitdelen controlelijsten (alleen van toepassing bij gebruik van papieren controlelijsten).
- ☐ Alle vrijwilligers (ook) schriftelijk informeren over hun taak.
- ☐ Media informeren (zie bijlage 5).

Op de dag zelf / een dag later

- ☐ Routemarkering aanbrengen.
- ☐ Fietskeuring uitvoeren.
- ☐ VVN praktisch Verkeersexamen afnemen.
- ☐ Controlelijsten inzamelen, resultaten optellen. (Alleen van toepassing bij gebruik van papieren controlelijsten.)
- ☐ Diploma's uitreiken.
- ☐ Terugkoppeling van de resultaten naar de leerkrachten.

Een week tot een maand later

- ☐ Eventueel herexamen organiseren.
- ☐ Bedankje sturen aan alle vrijwilligers.
- ☐ Indien van toepassing: verantwoording subsidie en nieuwe subsidieaanvraag indienen bij de gemeente voor het praktisch en schriftelijk Verkeersexamen van volgend jaar.
- ☐ Evaluatie, draaiboek aanpassen.

Bijlage 2

Voorbeeldbrief aan ouders

Betreft: VVN praktisch Verkeersexamen

Beste ouders / verzorgers,

Uw kind doet binnenkort mee aan het VVN Praktisch Verkeersexamen van Veilig Verkeer Nederland.

Kinderen zijn een kwetsbare groep in de maatschappij. Nog altijd zorgt het verkeer voor teveel jonge verkeersslachtoffers. Daarnaast raken er jaarlijks ruim 2.000 kinderen in het verkeer ernstig gewond.

Het VVN praktisch Verkeersexamen geeft een goede indruk van de verkeersvaardigheid van kinderen. Het toetst of kinderen de theorie kunnen toepassen en veilig gedrag vertonen in het echte verkeer.

Dit examen vindt plaats op (dag, datum, tijd).

De kinderen fietsen dan een traject waarbij zij onderweg verkeerssituaties tegenkomen die kenmerkend zijn voor (naam woonplaats of wijk). Langs de route staan controleposten die de verrichtingen van de kinderen beoordelen.

Uw hulp is noodzakelijk

In het belang van de veiligheid van uw kind vragen wij uw medewerking voor het volgende.

- Het is noodzakelijk dat uw kind op een veilige fiets rijdt. Bij deze brief vindt u een controleformulier.
- Het is de bedoeling dat u samen met uw kind de fiets controleert en eventuele gebreken herstelt. Over twee weken vindt er op school een fietskeuring plaats.
- Uw kind mag alleen meedoen aan het VVN praktisch Verkeersexamen op een goedgekeurde fiets.
- Uw kind krijgt ruim de gelegenheid om de route te oefenen. We vragen u om de komende weken de route met uw kind te fietsen en lastige situaties samen te bespreken. Zo leert uw kind de examenroute kennen en komt het tijdens het examen goed beslagen ten ijs. De routebeschrijving vindt u als bijlage bij deze brief.

Op de website van het VVN Verkeersexamen (examen.vvn.nl) staan een aantal handige tips om te oefenen.

In het belang van uw kind rekenen wij op uw medewerking!

Met vriendelijke groet,

Bijlagen:

Routebeschrijving, plattegrond en oefeninstructie
Fietscontroleformulier

Bijlage 3

Voorbeeld routebeschrijving en oefeninstructies voor de kinderen

De fietsroute begint en eindigt op het schoolplein van de Sparrenschool en is op de dag van het examen helemaal aangegeven met pijlen. De route staat ook op bijgevoegde plattegrond. Er zijn 12 controleposten langs de route.

Route	Situatie	Aandachtspunten
Vertrek bij Sparrenschool, rechtdoor de Larixlaan in	Weg oprijden vanuit uitrit	Je krijgt een startsein. Links en rechts kijken. Verkeer op de Sparrenlaan heeft voorrang.
Bij verkeerslichten rechtdoor	Verkeerslichten	Voorsorteren in het vak voor fietsers. Wachten op groen.
Rechtsaf de Dennenlaan in	Afslaan	Richting aangeven. Voetgangers die rechtdoor gaan hebben voorrang. Kleine bocht maken.
Bij de rotonde rechtdoor	Rotonde met verplicht fietspad	Verkeer op de rotonde heeft voorrang. Bij verlaten van de rotonde richting aangeven.
Eerste weg links, de Eikenlaan in	Gelijkwaardige kruising	Achterom kijken. Richting aangeven. Verkeer van rechts én rechtdoorgaand verkeer voorrang verlenen. Grote bocht maken.
Eikenlaan helemaal uitrijden	Gelijkwaardige kruisingen	Verkeer van rechts heeft overal voorrang.

Bijlage 4

Handleiding fietscontrole

1 Het stuur zit goed vast.	☐ ja	☐ nee
2 De bel is goed te horen.	☐ ja	☐ nee
3 De handvatten zitten goed vast aan het stuur en zijn heel.	☐ ja	☐ nee
4 De rem werkt goed. Uitsluitend handremmen? Dan moeten beide remmen goed werken.	☐ ja	☐ nee
5 Indien van toepassing: de remblokjes zijn niet versleten.	☐ ja	☐ nee
6 De voorband is heel en heeft voldoende profiel.	☐ ja	☐ nee
7 De achterband is heel en heeft voldoende profiel.	☐ ja	☐ nee
8 De spaken in beide wielen zitten goed vast.	☐ ja	☐ nee
9 De trappers zijn voldoende stroef.	☐ ja	☐ nee
10 Het zadel zit goed vast.	☐ ja	☐ nee
11 Het zadel staat op de juiste hoogte afgesteld: je kunt met beide voeten (tenen) net de grond raken.	☐ ja	☐ nee
12 De ketting is goed afgesteld; niet te slap, niet te strak.	☐ ja	☐ nee

De verplichte reflectie

13 Er zit een rode reflector aan de achterkant van de fiets of geïntegreerd in het achterlicht.	☐ ja	☐ nee
14 Er zitten ten minste twee witte of gele reflectoren aan de wielen of de banden hebben een cirkelvormige reflectie.	☐ ja	☐ nee
15 Beide trappers hebben twee gele reflectoren.	☐ ja	☐ nee

Deze punten zorgen voor extra veiligheid

16 De koplamp werkt goed, straalt recht naar voren en geeft wit of geel licht.	☐ ja	☐ nee
17 Het achterlicht werkt goed, straalt naar achteren en geeft rood licht.	☐ ja	☐ nee
18 Indien van toepassing: de dynamo werkt goed, ook bij nat weer.	☐ ja	☐ nee
19 Bedrading is goed vastgezet of weggewerkt in het frame.	☐ ja	☐ nee
20 Er zit een witte reflector aan de voorkant van de fiets of geïntegreerd in de koplamp.	☐ ja	☐ nee

Als de fiets voldoet aan punten die zijn gesteld bij 1 t/m 15, dan is de fiets geschikt om overdag mee de weg op te kunnen. Ook mag de fiets dan gebruikt worden voor het VVN praktisch Verkeersexamen.

Voldoet de fiets ook aan de punten 16 t/m 20, dan is de fiets ook in het donker en overdag bij slecht zicht geschikt om op de weg te rijden.

Voldoet de fiets aan alle punten van de fietscontrolekaart, dan krijgt de fiets de 'OK-sticker' van Veilig Verkeer Nederland.

Fietscontrole voor het VVN praktisch Verkeersexamen

Voldoet de fiets niet aan alle punten van 1 t/m 15, dan wordt de fiets afgekeurd voor het VVN praktisch Verkeersexamen, geef dan een advies en de kans om de fiets in orde te maken.

Doe daarna alsnog een herkeuring om aan het examen deel te nemen (als dit van toepassing is). Het type fiets (zoals mountainbike, racefiets, omafiets, vouwfiets) maakt niet uit voor het VVN praktisch Verkeersexamen, zolang de fiets ten minste aan de punten 1 t/m 15 voldoet.

Bijlage 5

Voorbeeld persbericht

PERSBERICHT

(Plaatsnaam, datum),

(aantal) kinderen in (plaats) leggen het VVN praktisch Verkeersexamen af

Op (datum) aanstaande verzorgt (organisator) het VVN praktisch Verkeersexamen in (plaatsnaam). Het examen wordt afgenomen op (aantal) scholen. In totaal doen er (aantal) leerlingen mee. De start vindt plaats op (naam locatie). (Naam + functie en organisatie) geeft het officiële startsein.

Kinderen kwetsbaar in verkeer

In 20xx (meest recente cijfers gebruiken, zie website VVN), kwamen er in Nederland (aantal) kinderen in de leeftijd van 0-15 jaar om door een ongeval in het verkeer. Daarnaast raken er jaarlijks ongeveer 2.000 kinderen in het verkeer ernstig gewond.

Bij alle ongevallen met kinderen in de groep 0 tot 15 jarigen is ongeveer de helft als fietser betrokken bij een ernstig ongeval, een kwart als voetganger en een kwart als autopassagier. Nog altijd zorgt het verkeer voor teveel jonge verkeersslachtoffers.

Laten zien wat je kunt

(Organisatie) werkt er daarom hard aan om zoveel mogelijk kinderen te laten deelnemen aan het VVN praktisch Verkeersexamen. Kinderen die eerder geslaagd zijn voor het schriftelijk Verkeersexamen, kunnen nu in praktijk laten zien wat ze hebben geleerd.

De route van het VVN praktisch Verkeersexamen is zorgvuldig uitgezet over (aantal) km en komt overeen met de dagelijkse werkelijkheid. Tijdens dit examen beoordelen diverse controleposten de kinderen op onder andere het stoppen voor verkeerslichten, het verlenen van voorrang en het aangeven van richting.

Fietscontrole

Kinderen mogen alleen aan het VVN praktisch Verkeersexamen deelnemen op een fiets die aan alle wettelijke eisen voldoet. Om ervoor te zorgen dat alle kinderen over een veilige fiets beschikken, is voorafgaand aan het VVN praktisch Verkeersexamen een fietskeuring.

Noot voor de redactie / niet voor publicatie

De pers is van harte welkom bij de start van het VVN praktisch Verkeersexamen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met:

(Naam contactpersoon en telefoonnummer)

(Eventueel tweede persoon en telefoonnummer)

Bijlage 6

Contact Veilig Verkeer Nederland

Veilig Verkeer Nederland

Stationsstraat 79A
3811 MH Amersfoort
T 088 - 524 88 00
E info@vvn.nl
Examen.vvn.nl

VVN Regio Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)

De Knobben 100
9202 XJ Drachten
T 0512 37 04 85
E steunpuntnoord@vvn.nl

VVN Regio Zuid (Brabant, Limburg, Zeeland)

Beekstraat 54
6001 GJ Weert
T 088 524 88 50
E steunpuntzuid@vvn.nl

VVN Regio Oost (Overijssel, Gelderland, Flevoland)

Stationsstraat 79A
3811 MH Amersfoort
T 088 524 88 00
E steunpuntoost@vvn.nl

VVN Regio West (Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland)

Stationsstraat 79a
3811 MH Amersfoort
T 088 524 88 38
E steunpuntwest@vvn.nl